

Ministerieel besluit tot voorlopige opheffing van de bescherming als cultuurhistorisch landschap van het Newfoundland gedenkteken met omgeving in Harelbeke en Kortrijk

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:

- het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.2.1, 1°;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot delegatie van beslissingsbevoegdheden aan de leden van de Vlaamse Regering, artikel 6, 1°;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2019 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, artikel 8, §1, 2°.

Procedurestappen en vormvereisten

Dit besluit kwam tot stand volgens de procedurestappen en de vormvereisten, beschreven in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.2.3 tot en met 6.2.5;

De volgende procedurestappen en vormvereisten zijn vervuld:

- de opheffing van de bescherming als cultuurhistorisch landschap werd onderzocht;
- de bevindingen van het onderzoek zijn opgenomen in een opheffingsdossier;
- advies over de opheffing van de bescherming van het onroerend goed werd gevraagd aan de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed op 28 november 2023;
- de behandeling van het advies is opgenomen als bijlage bij dit besluit.

Motivering

Het Newfoundland gedenkteken met omgeving werd beschermd als cultuurhistorisch landschap bij besluit van de secretaris-generaal van 23 december 1942, omwille van de esthetische waarde. Dit besluit werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 30 januari 1943.

Het Newfoundlandgedenkteken is het eerste oorlogsgedenkteken van de Eerste Wereldoorlog dat werd beschermd, waarbij de bescherming als cultuurhistorisch landschap ook de onmiddellijke omgeving, namelijk de graslanden rond het gedenkteken tussen de steenweg en de meanderende Leie, omvatte.

Historisch was het gebied tussen het gedenkteken en de voormalige Leiearm een open meersengebied. De bescherming had wellicht als doel het oorlogsgedenkteken te beschermen, samen met de relatie tot de Leiemeersen. De huidige omgeving waarin het gedenkteken staat verschilt grondig van het landschap ten tijde van de bescherming in

1942. De esthetische waarde ervan en ook de relatie met de Leie is teloor gegaan door de aanplant van de populierenbestanden en de latere verbossing van de Leiemeersen. In de eerste helft van de jaren 1970 werd dwars door het beschermde gebied de Ringlaan R8 rond Kortrijk aangelegd. De oude Leiemeander als noordwestelijke grens van het beschermd cultuurhistorisch landschap werd in de jaren 1980 bijna volledig gedempt.

Door de aantasting en het verlies van de erfgoedkenmerken en -elementen van het meersenlandschap heeft de omgeving van het Newfoundland gedenkteken haar historisch uitzicht en authenticiteit verloren, die mee de aanleiding gaven voor de bescherming.

De erfgoedwaarden van het gedenkteken zelf, het 'Newfoundland Memorial', zijn behouden. Het gedenkteken werd in 2010 afzonderlijk beschermd als monument omwille van de artistieke, historische en sociaal-culturele waarde. Een bescherming als monument van het gedenkteken is toereikend voor het behoud en de instandhouding van de erfgoedwaarden.

De bescherming als cultuurhistorisch landschap van het 'Newfoundland gedenkteken met omgeving' in Harelbeke en Kortrijk wordt opgeheven, omdat de erfgoedwaarden van de omgeving onherstelbaar aangetast of verloren zijn gegaan.

DE VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING,
WONEN EN ONROEREND ERFGOED BESLUIT:

Artikel 1. Het besluit van de secretaris-generaal van 23 december 1942 tot bescherming van het Newfoundland gedenkteken met omgeving, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 30 januari 1943, wordt voorlopig geheel opgeheven.

Art. 2. Het beschermde goed, het Newfoundland gedenkteken met omgeving, Kortrijksesteenweg Harelbeke, Gentsesteenweg Kortrijk, Ringlaan Harelbeke en Kortrijk, waarvan de bescherming voorlopig wordt opgeheven, bevindt zich op de percelen met de volgende kadastrale gegevens: Harelbeke, 1ste afdeling, sectie A, perceelnummers 1182B, 1182/03 en deel uitmakend van het openbaar domein, Kortrijk, 3de afdeling, sectie A, perceelnummers 1183/B, 1184/A, 1187/E en deel uitmakend van het openbaar domein.

Het plan met de aflijning en de plaats van de aanplakking van het bericht over het openbaar onderzoek is opgenomen als bijlage bij dit besluit.

De fotoregistratie van de huidige fysieke toestand van het onroerend goed waarvan de bescherming voorlopig wordt opgeheven, wordt als bijlage bij dit besluit gevoegd.

Brussel, 14/03/24

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Getekend door: Matthias Diependaele (Si)
Getekend op: 2024-03-14 12:59:46 +01:0
Reden: Ik keur dit document goed

Matthias DIEPENDAELE